

Guds vakre kjærlighets-
historie – side 3

Kjærlighet til Bibelen eller
tidsånden? – side 6

Hva er et menneske?
side 16

Kirkemøte i vakre Ryfylke
side 19

Nr. 3 2019 – 39. ÅRGANG

BIBEL OG BEKJENNELSE

UTGITT AV DEN LUTHERSKE BEKJENNELSESKIRKE

BIBEL OG BEKJENNELSE

utgis av Den Lutherske Bekjennelseskirke.
ISSN 0806-5365

Bladet kommer ut med fire nr. pr. år.
Frivillig abonnementsavgift kr 150,- pr. år.

Redaksjon:

Tor Jakob Welde (ansv. red.),
Egil Edvardsen og Kjell Petter Bakken.

Redaksjonens adresse:

Solåsveien 20, 4330 Ålgård.
E-post: egil.edvardsen@luthersk-kirke.no

Internett: www.luthersk-kirke.no

Bankgiro: 3361 16 43948.

Ekspedisjon: Omega trykk, 4016 Stavanger.

DEN LUTHERSKE BEKJENNELSES- KIRKE (LBK)

• Den Lutherske Bekjennelseskirke er en evangelisk-luthersk kirke som tror at Gud har gitt hele verden det glade budskap om den forsoning som har skjedd i Kristus. Vi tror at Jesus Kristus er sann Gud, at han er blitt menneske for vår skyld, levd et liv uten synd, lidt og dødt i vårt sted og oppstått fra de døde. Vi tar imot denne forsoning gjennom troen, får tilgivelse for alle våre synder og har løfte om evig liv sammen med Gud. Hensikten med vår kirkes eksistens er å føre videre dette glade budskap, og samles omkring forkynnelsen, dåpen og nattverden for å vokse i den tro vi har fått av Gud.

• Vår kirkes tro har en eneste grunnvoll, nemlig det Ord som Gud har gitt oss i Det gamle og nye testaments hellige skrifter. Det er Gud selv som har inspirert de menneskelige forfatterne av Bibelens 66 bøker, og derfor må disse skrifter ikke betraktes som menneskelige produkt, men som Guds eget ord. Bibelens ord er den eneste normen for sann kristen lære. Vi tror at Bibelen må leses ut fra dens egenart og karakter. Poesi må leses som poesi, historie som historie, og så videre.

• Vi bekjenner oss til de lutherske bekjennelsesskriftene som er samlet i Konkordieboken fra 1580, ettersom vi har funnet at de overensstemmer helt med vår kirkes eneste grunnvoll, Bibelen.

• Vår tro er ikke ny, men har funnes i alle tider, der mennesker har tatt imot Guds ord og rettet seg etter det. Fordi vi vet at vi er store syndere for Gud, behøver vi Guds ords rene og klare undervisning der tilgivelse og oppreisning gis oss i forkynnelsen av Jesu forsoningsverk.

• LBK deler tro og kirkefellesskap med KELK, Den konfesjonelle evangelisk-lutherske konferansen, som består av 20 medlemskirker rundt omkring i verden, blant annet Evangelisch-Lutherische Freikirche i Tyskland, Evangelical Lutheran Synod og Wisconsin Evangelical Lutheran Synod i USA. I alt er vi omkring en halv million kristne i dette internasjonale fellesskap. Det er vårt håp at flere skal komme med i vårt fellesskap der Frelseren Jesus og syndenes tilgivelse alltid står i sentrum.

Fra redaksjonen

Hvordan skal vi som bibeltroende kristne forholde oss til de aktuelle fenomenene som navngir seg med en lang rekke med bokstaver og som mener at regnbuen er et symbol for ekte likestilling?

Temanummeret som du nå holder i hånden er for en stor del konsentrert om disse spørsmålene. I mange kirker har det oppstått en sørgelig splittelse. Meningene er delte. Også blant biskoper og prester virker det umulig å finne et felles standpunkt.

Vi trenger som vanlig å spørre Skriften til råds. Samtidig er det også nødvendig å løfte fram fenomenene i hele sin bredde, for vi må være oppmerksomme og våkne for hva som skjer i vår tid.

Hensikten med kritikken vår av ulike fenomener er ikke å fordømme, men å peke på evangeliets befriende vei, som vi syndere alle sammen behøver.

I temanummeret vårt ligger tyngdepunktet på den bibelske undervisningen om ekteskap og samliv. Bibelen har virkelig noe å si oss om dette temaet. Det viktige budskapet fra skapelsen understrekes av Jesus selv, når fariseerne stiller et spørsmål om skilsmisse (Matt 19,3-5):

Har dere ikke lest at Skaperen fra begynnelsen av *skapte dem som mann og kvinne* og sa: *'Derfor skal mannen forlate far og mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp.'*

Har dere ikke lest? Det var en selvfølge at en from jøde hadde lest de første kapitlene i Loven, som også er de første kapitlene i vår Bibel. Slik bør det også være en selvfølge for oss som kristne at vi leser og grunner på Skriften. At vi også tror at det er Guds Ord, og at det er forpliktende for oss i alle sammenhenger burde også være en selvfølge.

Dessverre er det ikke slik i samfunnet, selv om også det iblant kalles for kristent. En viktig grunn til dette finner vi i likestillingsideologien, som fikk sitt gjennombrudd i siste halvdel av 1900-tallet. Det er der vi ser røttene til dagens konflikter. Likestillingsideologien har spor i seg av den gamle gnostisismens villfarelse (gresk, *gnosis*, en høyere kunnskap), som allerede apostlene var nødt til å kjempe imot. Den hevder menneskets evne til å søke og finne det indre lyset. Sann frihet er å virkeliggjøre seg selv på et indre plan. I dag sier man også: «å finne sitt eget *kjønn*».

Denne ideologien har gitt opphav til en ny grein innen vitenskapen: kjønnsforskningen, og ideene derfra har raskt fått en posisjon som det politisk korrekte. Her i Norden har en del av massemedia og samfunnets beslutningstakere etter hvert begynt å fremme merkelige nyordninger, som at barn ikke skal fortelles at de er gutt eller jente, men at de selv skal finne fram til sin kjønnsidentitet, og at man ikke kan begrense antall kjønn til to: mann og kvinne.

Med utgangspunkt i en artikkelserie (også utgitt som bok) av den danske bibellæreren Mikkel Vigilius, har vi gransket fire delområder av temaet: 1) Den kjønnsnøytrale bølgen, 2) Kjønn i Bibelen, 3) Kjønn i lys av biologien, og 4) De transkjønnedes problem.

Utenom presentasjonen av disse, har vi tatt med en liste med kildehenvisninger til trykt litteratur. Lenker til ulike nettsider vil være inkludert i bladets pdf-utgave (legges ut på www.luthersk-kirke.no). Så den som er interessert i å lese mer om temaet, henviser vi til disse listene.

Den fellesnordiske redaksjonen for dette nummeret har bestått av Ola Österbacka (Finland), Ingvor Adriansson og Birgitta Erlandsson (Sverige), Tor Jakob Welde og Kjell Petter Bakken (Norge).

Guds vakre kjærlighetshistorie

AV LUKE WOLFGRAMM

«Dere kvinner, underordne dere ekte-mennene deres som under Herren selv. For mannen er kvinnens hode, slik Kristus er kirkens hode; han er frelser for sin kropp. Som kirken underordner seg Kristus, skal kvinnene underordne seg sine menn i alt. Dere menn, elsk konene deres, slik Kristus elsket kirken og ga seg selv for den, for å gjøre den hellig og rense den med badet i vann, i kraft av et ord. Slik ville han selv føre kirken fram for seg i herlighet, uten den minste flekk eller rynke. Hellig og uten feil skulle den være. På samme måte skal altså mennene elske sine koner som sin egen kropp. Den som elsker sin kone, elsker seg selv. Ingen har noen gang hatet sin egen kropp. Nei, man gir kroppen næring og pleier den på samme måte som Kristus gjør med kirken. For vi er lemmer på hans kropp. Derfor skal mannen forlate far og mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp. Dette er et stort mysterium; jeg tenker på Kristus og kirken. Men det gjelder også hver enkelt av dere: Hver mann skal elske sin kone som seg selv, og hun skal ha respekt for sin mann.» (Ef 5,22-33)

De første sidene i Bibelen gjengir en kjærlighetshistorie. I tidens begyn-

nelse satte Gud i gang alle ting. Han sa hva det skulle bli, og slik ble det! Herren Gud hadde store planer. Han ville vise sin kjærlighet. Han ville øse all sin godhet og sitt liv over noen spesielle skapninger. Så Gud startet med å skape et fullkomment hjem. Han kalte fram lys fra mørket. Han tenkte ut et system for å vanne jorden. Han skilte land fra hav og fylte jorden med trær og blomster, rotfrukter og bær. Han satte den strålende solen på himmelen til å råde over dagen. Han ordnet med et svakere lys om natten. Han slyngget ut utallige juveler over hele det vidstrakte universet. Han fylte havet med skapninger av alle slags former, størrelser og farger. Han skapte fugler med vinger slik at de kunne fly og fylle luften med sang. Han skapte elefanter og elger, maur og gresshopper, katter og hunder.

På historiens sjettede dag tok vår treenige Gud en pause og sa: «La oss gjøre mennesker! La oss gjøre mennesker i vårt bilde! La dem bli lik oss, hellige og gode og fulle av kjærlighet! La dem være våre representanter på jorden. La dem regjere over alle skapninger og ta seg av alle ting.» Så skapte Gud mannen og

kvinnen i sitt eget bilde. Av jord fra marken skapte Gud med stor nøyaktighet mannens kropp og blåste livs-ånde i nesen hans, og mannen ble en levende skapning.

Men så hører vi noen ganske uventede ord. Gud sa: «Dette er ikke bra! Det er ikke bra for mannen å være alene! Jeg vil gjøre en medhjelper som passer til ham. Jeg skal gi ham en livsledsagerske som er lik ham og som kompletterer ham på alle måter.» Men Herren gjennomførte ikke sin plan umiddelbart. Først fikk han Adam til å forstå hva som var hensikten hans. Gud oppfordret Adam til å gi navn til alle andre skapninger. Da mannen gjorde dette, innså han at det var noe som manglet. Han var alene. Først da skapte Gud sin siste og vakreste skapning. Han gjorde det slik at mannen falt i dyp søvn. Mens han sov, tok Gud et ribbein nær mannens hjerte og fylte igjen med kjøtt. Av ribbeinet formet Gud en kvinne og førte henne fram til mannen.

«Endelig!» Kan du høre gleden i Adams røst? «Hun er bein av mine bein og kjøtt av mitt kjøtt. Hun skal hete kvinne, for av mannen er hun tatt!» Hvilken lykkelig dag! Det

første giftemålet! I en fullkommen, syndfri verden! I paradiset! Gud skapte den første mannen og hustruen for intimitet på alle nivå – åndelig, følelsesmessig og fysisk. Adam og Eva var nakne, men følte ingen skam. Gud velsignet dem og sa: «Vær fruktbare og bli mange, fyll jorden!» Gud ville velsigne Adam og Eva og alle deres barn med kjærlighet, lykke og liv uten ende.

Ved dette punktet i historien sukker vi fordi vi vet at Guds fullkomne verden ikke varte lenge. Allerede neste ord i 1 Mosebok presenterer «slangen» for oss. Fristeren kom til kvinnen. Med noen få listige ord bedro han henne. «Gud er ikke så god og kjærlig som deres kanskje tror! Han vil ikke en gang at dere skal spise av dette vakre treet. Og vet dere hvorfor? Han er egoistisk! Han blir lett sint! Han vet at dere vil bli som ham om dere smaker på den søte frukten fra kunnskapens tre!»

Disse onde ordene forandret alt. Kvinnen trodde på slangens løgn, og i samme stund falt et fryktelig mørke over hjertet hennes. Like før hadde hun visst at den forbudte frukten ville komme til å føre henne i døden. Nå var hun overbevist om at treet ville gi henne et bedre liv. Tidligere betraktet hun treet som farlig og ondt. Nå virket det som om de løvrrike greinene innbød henne til å smake på sin interessante frukt. Først ville kvinnen ikke en gang ta på treet. Nå var det hennes eneste tanke å spise av det. Hun spiste. Hun falt. Han spiste. Han falt. Det kan virke som at vår kjærlighetshistorie må slutte med evige tårer og tenners gnissel i det dypeste mørket.

Men akkurat da når vår fortelling dykker ned i håpløs fortvilelse, bryter et lys fram i mørket. Gud taler igjen! Han uttaler en dom over slangen: «Kvinnens sæd skal knuse ditt hode, og du skal hogge ham i hælen.» Adam trodde på Guds forutsigelse. Han kalte sin hustru «Eva», et navn som betyr «liv». Alle de følgende sidene i Skriften forteller om hvordan Gud gjenoppbygde livet

gjennom sin Sønn Jesus Kristus, Frelseren som ble født av en kvinne, for oss, for deg.

Tidligere i kirkeåret er vi blitt påminnet om vår Frelsers fødsel, liv, lidelse, død, oppstandelse og himmelfart. Med Guds vakre kjærlighetshistorie i tankene er vi klar til å meditere over det femte kapitlet i Efeserbrevet.

«Dere kvinner, underordne dere ektemennene deres som under Herren selv. For mannen er kvinnens hode, slik Kristus er kirkens hode; han er frelser for sin kropp. Som kirken underordner seg Kristus, skal kvinnene underordne seg sine menn i alt» (vers 22-24).

Bare kvinner som kjenner og elsker sin Frelser kan forstå disse ordene fullt ut. «Underordne dere.» Still dere under ektemannens autoritet. Gud har skapt mannen din til å være hodet i et ekteskap. Han har skapt deg til å være medhjelperen hans. La mannen din få det siste ordet i beslutninger som gjelder familien. Vis ham respekt utad og privat i hjemmet. Ær ham slik du ærer Kristus, din Herre. Ved å gjøre det, forherliger du Frelseren din.

Den Hellige Ånd taler også til oss menn: *«Dere menn, elsk konene deres, slik Kristus elsket kirken og ga seg selv for den ... På samme måte skal altså mennene elske sine koner som sin egen kropp. Den som elsker sin kone, elsker seg selv. Ingen har noen gang hatet sin egen kropp. Nei, man gir kroppen næring og pleier den på samme måte som Kristus gjør med kirken»* (vers 25, 28-29).

Bare troende menn kan ta disse ordene til hjertet. «Elsk konene deres.» Det lille ordet «elske» er så misforstått. Den hedenske verden tenker at kjærlighet betyr lyst eller i beste fall følelse. Sann kjærlighet er så mye mer! Kjærlighet betyr å ofre sine egne interesser. Kjærlighet betyr å gi. Bruk din tid og energi til din hustrus beste. Gjør henne til sentrum for din oppmerksomhet. Ta deg av henne. Sørg for hennes fysiske og følelsesmessige behov. Elsk

henne like mye som Kristus elsket menigheten og ofret alt for den. Ved å gjøre det, forherliger du Frelseren din.

Hva føler du når du hører dette? Vår syndige natur reagerer på forskjellige måter. Vi kan bli sinte: «Dette ble skrevet av en mann som aldri hadde vært gift og ser ut til å hate kvinner!» Eller vi kan bli fortvilet: «Pastor, mannen min er alkoholiker. Hvordan skal jeg kunne ære ham?» Vi kan føle oss likegyldige: «Paulus' råd er urealistiske. Det er ingen som lever slik. Hvorfor bry seg om å prøve å få til det umulige?» Vi kan reagere på forskjellige måter, men jeg gjetter på at ingen av oss føler oss stolte. Ingen av oss er så arrogante at vi står framfor vår ektemake og sier: «Du er virkelig heldig som har meg!»

Men det fins noe som er mye verre. Syndene som vi gjør mot hverandre hjemme, viser at vi har ødelagt vårt forhold til Gud. Adams og Evas problem begynte etter at de hadde gjort opprør mot Gud. Da Eva hadde spist av frukten, agerte hun umiddelbart som djevelens talperson. Hun gikk til mannen sin med frukten i hånden og lokket ham til å spise. Dermed tok hun livet av ham. Da Adam falt, fikk han en helt annen holdning til sin hustru. Han tenkte ikke lenger på det han hadde sagt tidligere: «Hun er bein av mine bein og kjøtt av mitt kjøtt.» I stedet hører vi: «Kvinnen som du ga meg ... alt var bra til hun ga meg av frukten!» Adam nølte ikke med å sende sin hustru til helvete for å slippe unna sitt ansvar for Gud. Så forferdelig! Hva ser og hører Gud i våre hjem? Hva ser Gud når han ser inn i våre hjerter?

Dere menn, vil dere bekjenne deres synder sammen med meg? «Herre, du vet hvor lat og egoistisk jeg er. Du vet hvor trøtt jeg føler meg der hjemme. Du vet hvor mange ganger jeg vil at min kone skal ofre seg for meg og hvor ofte jeg mislykkes med å elske henne.» Og dere kvinner, vil dere også bekjenne

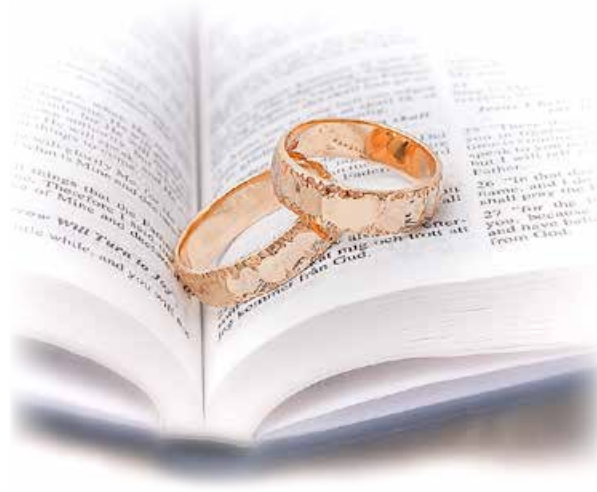
deres skyld? «Herre, det er vanskelig å respektere ham. Det er vanskelig å underordne seg hans beslutninger. Det er vanskelig å slutte å mase på ham.»

Mine kjære brødre og søstre, jeg har gode nyheter! Husker dere Guds vakre kjærlighetshistorie? Den historien handler om dere! Deres himmelske Far elsker dere. Ja visst, han vet om alle våre synder. Vi kan ikke gjemme noe for ham. På tross av dette ofret vår nåderike Far sin kjæreste skatt for oss. Guds allmektige Sønn ble født av en kvinne og ble vår bror. Vår Frelser ga seg selv for oss. Hele livet sitt tilegnet han deg. Han ofret sitt legeme og blod på korset for deg. Han led og døde for å tilgi all vår selvishet og respektløshet, alt vårt opprør og latskap. Han lå i en grav – og sto opp fra de døde!

Og det fins enda mer! I løpet av vår levetid har Frelseren Kristus søkt og funnet hver eneste en av oss. Herren Jesus som en gang ydmyket seg og vasket disiplenes føtter, kom ned fra himmelen og rensket oss «med badet i vann, i kraft av ordet» (vers 26). I den hellige dåp tok Herren Jesus bort all ufullkommenhet fra oss og kledde oss i sin strålende rettferdighet. Når nå Gud for Jesu skyld ser på dere, ser han menn som alltid elsker sine hustruer fullkomment og ofrer alt for sine familier. Når Gud ser på dere, ser han vakre kvinner uten skjønnhetsflekker og rynker, kvinner som alltid hedrer sine menn av kjærlighet til Frelseren.

For Jesu skyld kommer din Far alltid til å elske deg. Han forbereder faktisk en høytid, sin Sønnis bryllupsfest, en dag med glede uten ende. Når vår Frelser til slutt kommer tilbake, skal han ta oss hjem for at vi for alltid skal få glede

oss i hans paradisi. Ingen kan skille Kristus, den trofaste brudgommen, fra oss, hans brud, forsamlingen. Ingenting kan skille Kristus fra oss, hans elskede som han har kjøpt med sitt eget blod. Vi er virkelig lykkelige, velsignede mennesker! Kom, Herre Jesus!

Mens vi nå venter på at vår Frelser skal komme tilbake, gir Herren Jesus oss et fantastisk æresoppdrag. Han lar oss få utføre oppgaver som hele verden kan se. Våre ekteskap er en levende offentlig forestilling som viser hvilken kjærlighetsrik harmoni det er mellom Kristus og hans forsamling. Snakk ikke bare med deres barn om Frelseren! Vis dem hans kjærlighet ved hvordan dere handler mot hverandre i ekteskapet. Deres slektninger, venner og naboer som ikke tror, tar kanskje aldri fram Bibelen for å lese om Guds fantastiske kjærlighet. Så forkynn Kristi kjærlighet ved den måten dere oppfører dere mot hverandre i ekteskapet!

Dere hustruer, Gud har gitt dere æren å avbilde Kristi kirke, dem som tror på ham. Når du gjerne underordner deg mannen din, når du hedrer og respekterer ham, vil barna merke det. Mennesker omkring dere vil merke det. La hele verden se at

du elsker mannen din. Anstreng deg for å tale vel om ham. Dine gode gjerninger kommer til å være lys som lyser i en mørk verden.

Dere menn, Gud har gitt oss æren å avbilde Kristus selv. Du er en «liten Kristus» for din hustru. Elsk henne! Gi henne av din tid og energi! Arbeid for henne! Oppfyll hennes behov! Ta deg av henne! Lytt til henne! Les den hellige Skrift med henne! Be med henne! La alle merke hvor mye du elsker din hustru når dere er sammen. La dine barn få se hvor mye du elsker mammaen deres. Dine gode gjerninger kommer til å være lys som lyser i en mørk verden.

Og når noen legger merke til at du er lysets barn og spør hva som er hemmeligheten bak ditt lykkelige hjem, fortell da om Guds fantastiske kjærlighetshistorie! Fortell hvordan Kristus elsket deg så mye at han døde for deg. Bekjenn din kjærlighet til Frelseren som alltid og trofast elsker og tilgir oss. Fortell om vår Fars vidunderlige, lykkelige hjem, hans forsamling. Og innby vennene dine til å komme hjem! Den himmelske Far har plass også til dem.

Mine kjære brødre og søstre, må Gud gi dere fred og lykke i ekteskapet! Må han gi dere kraft til å lyse som lys i denne mørke verden! Må Gud fylle dere med glede mens vi venter på Lammets bryllupsfest! Amen!

Guds fred, som overgår all forstand, skal bevare deres hjerter og tanker gjennom troen på Kristus Jesus. Amen.

(Preken på midtsommerdagen 2019 i Markuskyrkan, Ljungby. Luke Wolfgramm er luthersk misjonær i Russland.)

Kjærlighet til Bibelen eller tidsånden?

AV PETER ÖMAN

Kjærligheten holder fast på Jesus

Hold fast – Jesu ord

I Johannesevangeliet sier Jesus: «Den som elsker meg, vil holde fast på mitt ord» (Joh 14,23). Den kristne trenger stadig å spørre seg hva det betyr: Hva er det vi skal holde fast på?

Om vi virkelig forenkler, kan vi svare: Lov og evangelium. Vi trenger å holde fast på lovens harde krav: «Vær da fullkomne, slik deres himmelske Far er fullkommen» (Matt 5,48). Og framfor alt trenger vi å holde fast på det eneste som kan trøste den som har hørt og forstått lovens krav, nemlig evangeliets vidunderlige løfte. «Dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og renser oss for all urett» (1 Joh 1,9).

I 2017 feiret vi den lutherske reformasjonens 500-årsjubileum. Reformasjonen satte fokus på rettferdiggjørelsen av nåde ved tro (Ef 2,8-9). Det er læren som kirken står eller faller med, som Luther påpekte.

Jesus underviste også mye om det kristne livet, om hvordan Gud vil at hans barn skal leve. Paulus beskriver det veldig vakkert for oss: «Vi er hans verk, skapt i Kristus Jesus til gode gjerninger, som Gud på forhånd har lagt ferdige for at vi skal vandre i dem» (Ef 2,10). Vi kunne ha brukt hele denne artikkelen til å ramse opp bibelske lærer som Jesus vil at vi skal holde fast på, men loven, evangeliet, rettferdiggjørelsen og helliggjørelsen får rekke.

Hold fast – Jesu bud

Litt tidligere i Johannes 14 sier Jesus: «Dersom dere elsker meg, holder dere mine bud» (Joh 14,15). Han understreker dermed at den kristne vil leve etter Guds vilje og ikke snu kappen etter vinden i moralsk henseende.

Når vi leser evangeliene, ser vi at Jesus bruker mye tid på å undervise om hva Guds lov egentlig krever. Sammenfatningen er kort og konsis: Du skal elske Herren over alt og din neste som deg selv (Matt 22,37-39), men vi mennesker har en svak forståelse av Guds lov. Derfor gir Jesus

oss konkrete eksempler på hva Gud vil se i livene våre. Han oppfordrer oss til å vende det andre kinnet til og tilgi vår neste 70x7 ganger. Han advarer oss mot å drive med hyklersk, ytre fromhet og sier vi skal tilbe Gud i ånd og sannhet. Han sier at den som gjør godt mot dem som kan gjengjelde vennligheten, ikke har noe å rose seg av, men at vi skal innby til fest og låne ut penger til slike som ikke kan betale tilbake.

Jesus kommer egentlig ikke med nye bud, men forklarer hva budene i den gammeltestamentlige moralloven innebærer.

Hold fast – apostlenes undervisning

Etter Jesu himmelfart var det apostlene som hadde oppgaven å oppfordre til å holde fast på budskapet. Paulus skriver: «Stå derfor fast, brødre, og ta vare på de overleveringene vi har undervist dere i» (2 Tess 2,15). I dette kapitlet nevner han to grunner til at vi skal holde fast på de ord Gud har gitt oss. Dels advarer Paulus mot en økende lovløshet og fristelser fra djevelen, omverdenen og vår egen syndige natur. Dels oppmuntrer han oss med løftet at vi skal vinne Jesu herlighet og evig liv om vi holder fast og holder ut. Dette er viktig å huske.

Hvorfor skal vi holde fast på Bibelens undervisning? Hvorfor skal vi holde fast på Jesu ord? Jo, for uten dem er vi forsvarsløse mot fristelsene og problemene vi møter, og uten dem glemmer vi hva målet for livet vårt er – den evige saligheten.

Prøv alt!

Siden vi vil holde fast på Guds ord, trenger vi også å tenke over hva det betyr for oss i dag. Det har de troende trengt å gjøre til alle tider. Paulus uttrykker det veldig treffende:

«Prøv alt, hold fast på det gode, hold dere borte fra ondskap av alle slag» (1 Tess 5,21-22). Når vi bedømmer det som skjer i samtiden vår, er det to grøfter vi skal unngå å falle i. Den ene grøften er erkekonserverisme hvor man synes alt nytt er farlig, og sannsynligvis syndig, uten å sette seg

inn i saken og virkelig granske den. Den andre grøften er en ukritisk naivitet hvor man synes alt nytt er spennende og verdt å prøve ut.

Når en kristen skal bedømme om noe er ondt eller godt, bør han eller hun stille spørsmålene: Er dette bra for sjelen min? Er det bra for andres sjeler? Fører det meg nærmere Gud, eller lengre bort? Og da skal vi ikke stole på magefølelsen. Det er Bibelen som er rettesnoren og målestokken vår.

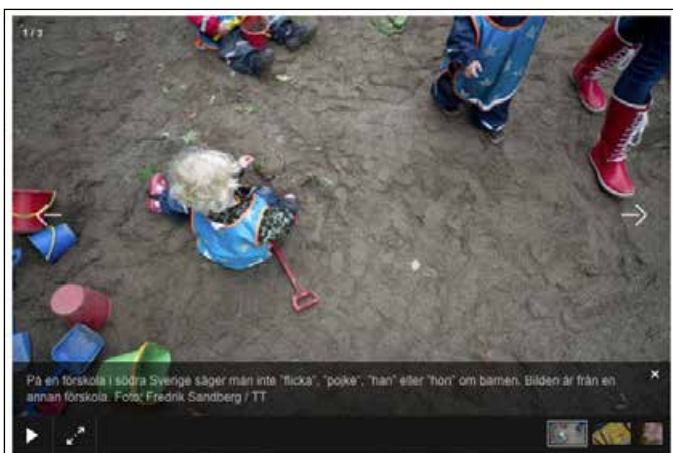
Hva er LHBTQ?

Jeg er blitt bedt om å skrive om LHBTQ-bevegelsen, og spørsmålet var hvordan vi kristne skal forholde oss til den. Vi får begynne med å prøve å beskrive hva LHBTQ-bevegelsen er for noe. En definisjon kan være at LHBTQ-bevegelsen arbeider for å forandre menneskers holdninger til lesbiske, homo-, bi-, transseksuelle og de som kaller seg queer. Man vil at alle disse seksuelle legningene eller identitetene skal bli ansett som like naturlige og normale som seksualiteten mellom mann og kvinne. (Se ordforklaringer på side 10!)

I senere år har en sentral tanke innen bevegelsen vært at alle trenger å velge sin «seksuelle identitet» og «kjønnsidentitet». Det kan være litt vanskelig å forstå, men et aktuelt fenomen kan gjøre det mer anskuelig.

Kjønnsnøytrale barnehager

I Sverige ser vi en voksende trend med «hen-barnehager» eller «kjønnsnøytrale barnehager», som de heller vil bli kalt. Nøyaktig hvor mange det er, kan være vanskelig å vite, men for eksempel finnes det åtte barnehager i Stockholm som profilerer seg som «kjønnsnøytrale». Fenomenet finnes også på mindre steder. Felles for disse

Genusförskola: Vi slängde alla böcker om Pippi och Emil

Alla barn ska kallas för "hen", pojkar pressas att bära klänning och Astrid Lindgren-böcker har slängts i normkritikens namn. Det är verkligheten på en kommunal förskola i södra Sverige. – En dag viskade en flicka i mitt öra: "Är jag en pojke eller flicka?", berättar en av barnskötarna på förskolan.

Fra «Världen idag» 5/9 2018.

barnehagene er at man ser kjønnsidentitet som noe barnet skal finne på egen hånd. Barnet trenger å ta et valg. Personalet i disse barnehagene snakker derfor ikke om «gutter» og «jenter», og når man snakker om et barn, kalles det «hen» istedenfor hun eller han. Man prøver også å unngå alt snakk om mor og far. Isteden kaller man alle for foreldre. Enkelte kjønnsnøytrale barnehager kaster leker som virker altfor «guttete» (biler) eller «jentete» (dukker), og noen kvitter seg også med tradisjonelle barnebøker som Pippi- eller Emil-bøkene, siden barna i disse bøkene så tydelig er enten gutter eller jenter. Man snakker også med barna under samlinger om hvor viktig det er å stille spørsmål ved sin kjønnsidentitet. «Hvem er jeg? Er jeg en jente eller en gutt?»

Kjønnsnøytrale barnehager er et eksempel på at ett av LHBTQ-bevegelsens mål er et samfunn hvor kjønn og seksualitet er relative begreper. (Her bør det nevnes at det finnes mange barnehager og skoler som jobber aktivt for likestilling uten å sette spørsmålstegn ved barnets kjønns-tilhørighet.)

Hva er kjønn?

Men disse tankene finner vi ikke bare hos enkelte sterkt ideologisk drevne organisasjoner. I store deler av samfunnet ser vi påvirkningen av slike tanker. Et søk på Vårdguiden (en svensk helsetjeneste på internett) i Stockholm viser hvordan man definerer kjønn. Under overskriften «Hva er kjønn?» deles begrepet inn i fem kategorier. Det første punktet handler om **kroppen** din, der kjønn viser seg både på utsiden og innsiden (hormoner). For det andre har du et **juridisk kjønn** som angis i passet ditt og andre myndighetsdokumenter. For det tredje har du en **kjønnsidentitet**, som er det kjønn du føler deg som. For det fjerde finnes det forskjellige **kjønnsuttrykk**, f. eks. klær og frisyre som du kan bruke for å vise hva slags kjønn du føler deg som. For det femte handler det om **språklig kjønn**, altså om du vil bli kalt hun, han, den eller hen.

Nå lurer du kanskje på om kjønnsidentitet er noe virkelig eller noe innbilt. Er det bare et politisk virkemiddel eller er det noe vi skal ta på alvor?

Helt klart finnes det mennesker, ofte unge, som føler at de ikke hører hjemme i egen kropp og eget kjønn. En del velger å utsette seg for omfattende hormonbehandling og/eller kompliserte kirurgiske inngrep for å bytte kjønn, og en betingelse for behandlingen er også gjentatte samtaler med en psykolog. Vi trenger å ta disse menneskenes problemer på alvor, og som medmennesker skal vi vise dem den største omtanke og kjærlighet.

Det vi derimot skal vende oss bort ifra, er at noens lidelse (en usikker, forvirret eller vekslende kjønnsidentitet) blir gjort til alles lidelse, ved at alle barn skal tvinges til å sette spørsmålstegn ved om de er jenter eller gutter. Den lille forskningen som finnes om emnet, viser at forvirring rundt ens egen kjønnsidentitet fører med seg store belastninger, økt risiko for psykisk lidelse og selvmord.

Samtidig rapporterer f. eks. Akademiska sjukhuset i Uppsala at antallet pasienter som ville bytte kjønn, økte med 800% på åtte år. I mars i år slo blant annet Christopher Gilberg, en professor ved universitetet i Gøteborg, alarm om at behandlingen som blir gitt til barn og unge som er usikre på sin kjønnsidentitet, kan være veldig farlig. En rekke forskere og leger skriver: «Hundrevis av barn med kjønnsdysfori blir hvert år utsatt for 'behandling' med hormoner og deretter med kjønnslemllestelse, helt uten noe rimelig vitenskapelig grunnlag, utprøvd erfaring og ofte uten etisk granskning.»

Bibelens veiledning

Hvilken veiledning kan vi få fra Bibelen om disse spørsmålene? Vi kan jo begynne med historien om skapelsen: *«Og Gud skapte mennesket i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det, som mann og kvinne skapte han dem. Gud velsignet dem og sa til dem: 'Vær fruktbare og bli mange, fyll jorden og legg den under dere'»* (1 Mos 1,27-28).

Heteroseksualitet er Bibelens norm

Bibelen slår tydelig fast at det finnes to kjønn, mann og kvinne, og at de utfyller hverandre. Ut ifra skapelsen er det også tydelig at mann og kvinne hører sammen. En av hensiktene med Guds design er at de skal kunne få barn sammen. Ut ifra Bibelens perspektiv er det altså tydelig at det er riktig å snakke om heteroseksualitet som en norm. Til dette er vi skapt. I Bibelen er det også tydelig at forskjellige seksuelle avvikelser har funnes veldig lenge. De er følger av syndefallet.

Bibelen fordømmer mange andre synder

Et bibelsted som også er til stor hjelp når vi snakker om menneskers seksualitet, er 1 Kor 6,9-11:

Vet dere ikke at de som gjør urett, ikke skal arve Guds rike? La dere ikke føre vill! Verken de som driver hor, de som dyrker avguder, eller de som bryter ekteskapet, verken menn som ligger med menn eller som lar seg ligge med, verken tyver, grådige, drukkenbolter, spottere eller ransmenn skal arve Guds rike. Slik var noen av dere før. Men nå er dere vasket rene, dere er gjort hellige, dere er gjort rettferdige i Herren Jesu Kristi navn og ved vår Guds Ånd.

Det fine med disse versene er at de tar opp spørsmålet om homoseksualitet (og dermed bi- og transseksualitet) ut ifra både lovens og evangeliets perspektiv og setter disse syndene i en sammenheng. Fra vers 9 ser vi at en homoseksuell livsstil er syndig og bryter mot Guds bud. Her (og f. eks. i Rom 1,18-31) ser vi også at den som forsvarer sin synd, risikerer å synke dypere og dypere ned i den. Apostelen sier også at den som lever ubotferdig i sin synd, går glipp av Guds rike.

I disse versene blir det også tydelig at homoseksuell synd er en av mange synder. Apostelen nevner også tyver, grådige, drukkenbolter og spottere, synder som du som leser dette kanskje er mer fristet av. Det viktigste er likevel at Jesus har dødd også for de homoseksuelle, for de gjerrige, drukkenboltene, spotterne og alle andre syndere. Den som lever i omvendelse og angreir sin synd, får tilgivelse for Kristi skyld.

Vår syndige natur

Årsakene til homoseksualitet er noe som diskuteres både i samfunnet og blant kristne. Det finnes fortsatt ikke noe enkelt svar på spørsmålet om et menneske blir født homoseksuelt eller ikke, men det er tydelig at mange faktorer spiller inn. Den viktigste faktoren er vår syndige natur som alltid strever imot Guds vilje. På grunn av den er det lett å falle for fristelser og å bli påvirket av omverdenens syndige verdier. Mennesket påvirkes også av andre mennesker rundt seg, som man blir kjent med og snakker med.

Til slutt er våre egne syndige valg også en viktig faktor. Kort sagt, årsakene til homoseksualitet og homoseksuell synd er stort sett de samme som årsakene til all annen synd. Både arv og miljø. Både medfødt og tilegnet.

Praktiske råd

Hvordan kan da vi kristne snakke om homoseksualitet? Jeg vil sammenfatte det i noen punkter:

- Alle mennesker er født syndere.
- Alle synder vi utfører, kommer iallfall delvis av syndige valg vi gjør.
- Alle kristne har sine svake punkter. Husk det i samtale med andre.
- Det er naturlig for det gamle mennesket å forsvare synden sin. Det gjør også vårt eget gamle menneske. (Men: Rettferdiggjør eller unnskylder vi synden? I så fall setter vi troen vår på spill.)
- Vi skal være ydmyke og vennlige når vi formaner syndere (1 Tim 1,5).
- Livet som kristen er et liv i daglig omvendelse.
- Den kristne som kjemper med sin homoseksualitet har en Frelser som døde for hver homoseksuell tanke, hvert ord og hver handling. Til og med for den syndige naturen som står bak det hele.

Til sist vil vi også fremheve at alle prøvelsene som den troende utsettes for, har en ende. Ved oppstandelsen skal alle Guds barn få en herlighets kropp uten svakhet. I himmelen finnes ingen fristelser, ingen svakhet og ingen uro. Der får vi være de Gud skapte oss til å være.

da de kom i tenårene. Eksperimentet endte som en fullstendig fiasko, fordi alt førtes tilbake til de gamle patriarkalske strukturene og kjønnsrollemønstrene som man hadde ønsket å knuse.

Spiro skrev en ny bok der han konstaterte at kjønn er bestemt av naturen. Svenske Wikipedia henviser til Spiro i en artikkel om kjønnssegregering, men likevel ikke til hans nyere bok. Isteden konstaterer man at undersøkelsene hans peker på at kjønnssegregering er et kulturelt styrt fenomen, en vanesak. Man velger det man ønsker å vise.

Den svenske kristne avisen *Värld*

den idag har ofte tatt opp disse temaene. I en artikkel fra 24. september 2018 viser *Olof Edsinger* hvordan likhetsideologiens røtter går tilbake til gnostisismen, en bevegelse som fantes allerede i apostolisk tid. Det greske ordet gnosis betyr kunnskap. Det kan bety mange ulike ting, men det handler ofte om å søke et indre lys. Det åndelige spilles ut imot det kroppslige. Sann frihet er å slå seg ut fra de kroppslige lenkene og finne seg selv på et åndelig plan. I dag har det gnostiske verdensbildet fått gjennomslag i *kjønnsforskningen*, som er blitt stadig viktigere innenfor universitetsverdenen.

I Finland har den kristne filosofen og pedagogikkprofessoren *Tapio Puolimatka* fått merke hvordan det er å arbeide imot denne sterke strømmen. Han har havnet i unåde, ikke bare i størstedelen av media, men også ved sitt eget universitet, etter sin skarpe kritikk av evolusjonslæren og det moderne synet på kjønn. Han anser barnas rettigheter for å være truet av den moderne seksualundervisningen og opplever også at ytringsfriheten er truet. Dette er også blitt hevdet av teologen og forfatteren *Kristian Nyman* på hans blogg.

Ordforklaringer

Biseksualitet: Seksuell og emosjonell tiltrekning til både menn og kvinner.

Cisperson: det motsatte av transperson. En cismann er en mann som har blitt erklært å være mann fra fødselen av, det tilsvarende gjelder for en ciskvinne. Cis («på samme side») kommer fra latin og er et antonym (det motsatte) til trans («over fra» eller «på andre siden av»).

Genus: også kalt sosialt kjønn, det som former kvinners og menns sosiale oppførsel.

Kjønnsforskning eller genusvitenskap: akademisk felt som undersøker og kartlegger hvilken rolle kjønn og genus spiller i samfunnet.

LHBT, iblant **LHBTQ** eller **LHBTQI**: lesbiske, homoseksuelle, biseksuelle, transpersoner, queer-personer og interkjønnede.

Homoseksualitet: seksuell tiltrekning til eller preferanse for en person av samme kjønn; det motsatte av heteroseksualitet: seksuell preferanse mellom motsatte kjønn. Ofte snakker man om lesbiske kvinner. Vanlige slangord er *gay* for homoseksuelle og *straight/streit* for heteroseksuelle.

Interseksualitet (eller **interkjønn**): medisinsk tilstand der man er født med uklare kjønns karakteristika, slik at det ut fra de ytre kjønnsorganene er vanskelig å si om personen er gutt eller jente. Betegnelsen DSD («Disorders of sex development») er også mye brukt.

Kjønn: beskriver forplantning ved seksuell formering.

Kjønnsdysfori eller **transseksualisme:** en person opplever at ens eget biologiske kjønn ikke overensstemmer med sitt selvoppfattede kjønn. (Jf. eufori = følelse av lykke og oppstemthet vs. dysfori = depresjon, nedstemthet.)

Kjønnsuttrykk er en del av genus/sosialt kjønn og angir hvilken rolle et individ tar i ulike sammenhenger.

Regnbueflagget eller **prideflagget:** et flagg med seks farger, fra begynnelsen av et symbol for stolthet blant homoseksuelle, nå for lhbtq-personer.

Pride: engelsk ord som betyr stolthet. Pride-bevegelsen kjemper for at man skal være stolt over sin seksuelle identitet, at et mangfold av seksuelle legninger skal anses som noe positivt og at seksuell legning og kjønnsidentitet må erkjennes som en del av personligheten.

Queer (som i queer-teori, queer-person): et bredt normkritisk begrep, dvs. kritikk mot normer for kjønn og seksualitet (heteronormen). Iblant brukes begrepet som et paraplybegrep for seksuelle minoriteter. På norsk: *skeiv*.

Transperson: person som ved kjønnsuttrykk og/eller kjønnsidentitet avviker fra kjønnsnormen.

Transvestitt: En person som anvender det motsatte kjønnets kjønnsuttrykk, f.eks med klær. Skal ikke forveksles med såkalte dragartister som kler seg slik for å lage underholdning.

TEMA 2

Kjønn i Bibelen

To ulike kjønn

«Gud skapte mennesket i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det, som mann og kvinne skapte han dem» (1 Mos 1,27). Kjønn er biologisk, kropp og kjønn henger sammen. «Når dere hjelper hebreerkvinnene til å føde, skal dere se etter i fødestolen: Er det en gutt, skal dere ...; er det en jente, skal hun ...» (2 Mos 1,15-16). Å leve og oppføre seg i strid med sitt eget kjønn, er vanærende. Kles- og hårstiler er i stadig endring, men kjønnsforskjeller i en kultur må opprettholdes, ikke utviskes (1 Kor 11,4-16). «En kvinne skal ikke bære mannsklær, og en mann skal ikke kle seg i kvinneklær. For Herren din Gud har avsky for hver den som gjør dette» (5 Mos 22,5). Jesu ord i Matt 19,12 om at «noen er evnukker fordi de er kommet slik fra mors liv», refererer muligens til såkalte interkjønnede (tidligere kalt «hermafroditter»), med misdannede kjønnsorganer som kan gjøre det uklart hvilket kjønn man tilhører.

Seksualiteten og ekteskapet.

Gud har innstiftet ekteskapet, en livsvarig forening mellom en biologisk mann og kvinne. Menn og kvinner skal finne seksuell tilfredsstillelse innenfor ekteskapet. «Mannen skal forlate sin far og sin mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp» (1 Mos 2,24). Mannens og kvinnens kropp passer perfekt sammen, og dette er kilden til nytt liv. Gud velsignet dem og sa: «Vær fruktbare og bli mange!» (1 Mos 1,28). Gud har imidlertid ikke befalt at alle må gifte seg; også et liv som enslig (i sølibat) kan være til Guds ære. Jf. Herren Jesus selv, og apostelen Paulus (Matt 19,11-12; 1 Kor 7,1.7). At «kvinnene byttet ut det naturlige samliv med det unaturlige ... og mennene sluttet å ha naturlig samliv med kvinner og brant i begjær etter hverandre», var en villfarelse (Rom 1,26-27). Et viktig bilde på Guds kjærlighet er Jesus som brudgom og kirken som hans brud (Åp 19,7-8).

Ulike roller

Kvinnen ble gitt til mannen som en *hjelper* (hebr. *ézer*, 1 Mos 2,18), et ord som ikke tilsier mindre verdighet eller ære (Jf. Sal 54,4: «Se, Gud er min *hjelper*»). Mann og kvinne er skapt for å supplere, berike og tjene hverandre med sine ulike egenskaper og gaver. Hun kan unnfange, føde og amme barn, og er spesielt utrustet til å vise omsorg. «Kan en kvinne glemme sitt diende barn, en omsorgsfull mor det barnet hun bar?» (Jes 49,15; 66,12-13; Sal 131,2). Han skal tjene som kvinnens *hode*, beskytte og vise selvoppofrende kjærlighet, «slik Kristus er kirkens hode; han er frelser for sin kropp». «Dere menn, elsk konene deres, slik Kristus elsket kirken og ga seg selv for den» (Ef 5,23.25). «Vis omtanke i samlivet med kvinnen, som er den svakere part. Vis henne ære» (1 Pet 3,7). (Kvinner er som kjent *fysisk* generelt svakere og dermed mer sårbare). «Dere kvinner, underordne dere ektemennene deres som under Herren selv» (Ef 5,23), dvs. frivillig. (NB: Bibelen sier aldri at mannen skal *tvinge* sin kone til underordning, eller at enhver kvinne skal underordne seg enhver mann). For øvrig gjelder det alle kristne: «Vær hverandre underordnet i ærefrykt for Kristus!» (Ef 5,22). Selv om mannen skal lede sitt hus (1 Tim 3,5), ses det som en naturlig ting at begge ektefeller er med og arbeider for føden (Ordsp 31,1-31).

Gjensidig avhengighet og likeverd

Menn behøver kvinner, og kvinner trenger menn. «I Herren er ikke kvinnen uavhengig av mannen, og mannen er ikke uavhengig av kvinnen. For som kvinnen ble til av mannen, blir mannen født av kvinnen, men alt er fra Gud» (1 Kor 11,11-12). Begge var skapt i Guds bilde, og ved syndefallet ble begge like fordervet. Men Frelseren ga av kjærlighet sitt liv for hver eneste kvinne og mann. Med hensyn til verdi og status, er det i Guds øyne ingen forskjell: «Her er ikke mann og kvinne ... Dere er alle Guds barn ved troen, i Kristus Jesus» (Gal 3,26-28). Jesus viste kvinnene ære og respekt, og de første oppstandelsesvitnene var kvinner. Likevel var de tolv utvalgte apostlene menn, og det er menn som kalles til å lede kristne menigheter (1 Tim 2,12). Mannen og kvinnen er like mye verd selv om Gud har gitt dem ulike roller.

Kjønn i lys av biologien

”Ble det en gutt eller jente?” er et spørsmål som ofte stilles etter at et barn er født. Det er en selvfølge at man vet svaret, bare ved å se på barnets kropp. (I sjeldne tilfeller er det sant at svaret ikke er like opplagt, på grunn av misdannelser på kjønnsorganene.)

Vi vet alle hvordan et menneske blir til. Det trengs en mann og en kvinne. Mannens kropp produserer sæd som skal forenes med kvinnens egg. Rent biologisk har Gud utstyrt mannen og kvinnen med organer som passer for at denne foreningen skal kunne skje. To menn kan ikke få barn sammen, heller ikke to kvinner kan få barn sammen. Mannen og kvinnen er med sine grunnleggende biologiske forskjeller ”bestemt for hverandre, og at de finner sammen er kilden til og grunnlaget for liv!” (M. Vigilius, *Kampen om kønnet*, s 28).

Allerede om lag et døgn etter at en sædcelle har møtt og forenet seg med en eggcelle, blir det klart hva som er det nye barnets kjønn. Dette avgjøres av sammensetningen av kjønnskromosomer: en mann har XY og en kvinne har XXkromosomer. Denne

sammensetningen forandres ikke med tiden. Et barn er altså aldri kjønnsnøytralt. Mens barnet vokser produseres det forskjellige hormoner som gjør at kroppene får ulik styrke og ser ulike ut. Når vi ser på idrett, faller det vel ingen inn at oppdelingen i kvinner og menn skulle bety mangel på likestilling?

Dessuten viser moderne hjerneforskning at kvinners og menns hjernefunksjoner er ulike hverandre. Det fins aktiviteter og områder som passer bedre for de fleste kvinner enn for menn, og vice versa. At mange gutter vil leke med biler og andre tekniske leketøy, og at jenter gjerne dras mot dukker og omsorgsfull lek, skyldes ikke bare at foreldrene styrer dem mot dette, som en del mener.

Forskere som har opponert mot den politisk korrekte påstanden at kjønn er bestemt av de sosiale omgivelsene, har møtt hard motstand. En av dem er Annica Dahlström, professor i neurovitenskap, som i en bok har hevdet at menn er mindre egnet enn kvinner til å gi omsorg til småbarn, av biologiske grunner. En annen forsker som går hardt til angrep mot

kjønnsforskere er psykiateren David Eberhard.

”De to grunnleggende forutsetningene for at vi skal kunne overleve er at vi kan skaffe oss mat og få barn. Nettopp disse to oppgavene ble fordelt mellom mannen og kvinnen i 1 Mos 3,16–19 (...) Gud har gitt hvert kjønn sin spesielle utrustning for å utføre sin oppgave” (Gregg Johnson, professor i biologi).

David Eberhard: ”Når man diskuterer likestilling i dag, ser man svært ofte bort fra de biologiske forskjellene som eksisterer mellom menn og kvinner.” ...

”I mye av kjønnsteori i dag ignorerer man biologien fullstendig.” ... ”Gutter og jenter er ikke like.” (*Studio Ett*, Sveriges Radio 12/9 2018).

I 1 Mos 25,24ff leser vi om Esau, en dyktig jeger, og hans tvillingbror Jakob, en rolig mann som holdt seg ved teltene og kokte suppe. Ifølge Bibelen er det kroppen som viser kjønn, men innenfor rammene av de to kjønn er det rom for ulike personlighetstyper. Det fins «myke gutter» (som ikke er interessert i fotball, men liker å prate om poesi) og «ville jenter» (som liker å kjøre racerbil og gå på jakt). I en tid og kultur hvor det er økende usikkerhet om kjønnsidentiteten, kan vi hjelpe barn ved å understreke at det er mange måter å være en «ekte gutt» og en «ekte jente» på, skriver M. Vigilius (*Kampen om kønnet*, s. 26).

Presentasjonstekst for Annica Dahlströms bok *Könet sitter i hjärnan*: ”I boken beskrives anatomiske og fysiologiske forskjeller i hjernen mellom storparten av kvinner og storparten av menn, vitenskapelig påvist, som forklarer hvorfor vi oppfører oss forskjellig. Personlighetene og prioriteringene våre er biologisk grunnfestet siden før fødselen. Forfatteren vil framheve kvinners egenskaper og den i dag lite verdsatte arbeidsinnsatsen kvinner gjør i familien.” (bokus.com) ”Hun hevder blant annet at kvinner er bedre egnet til å gjøre rent og holde orden og ta seg av barn. Fedrene er biologisk dårligere til å ha hovedansvar for barna når de er helt små, opp til ni måneders alder.” (svt.se/nyheter om Dahlströms bok *Könet sitter i hjärnan*, 20/1 2007)

TEMA 4

De transkjønnedes problem

Hvem er jeg? Usikkerhet om kjønns-tilhørighet sprer seg som en epidemi blant barn og unge. Mange føler mer eller mindre plutselig at de tilhører et kjønn som ikke stemmer med deres biologiske kjønns-tilhørighet. For fem år siden var det nokså uvanlig at personer opplevde å leve i feil kjønn. I dag ber stadig flere barn fra tolv år og oppover om utredning, ofte med støtte fra skolen og sosiale medier.

Det fins ingen allment akseptert forklaring på hvorfor enkelte utvikler en kjønnsidentitet som ikke stemmer med deres biologiske kjønn. En teori er at fosteret under en fase av utviklingen utsettes for enten for mye eller for lite testosteron og derfor utvikler en identitet som ikke tilsvarer det biologiske kjønn. Teorien er omstridt.

Et studium av eneggede tvillinger der minst en ble transkjønnet har

forsterket interessen for sosiale forklaringer, særlig barns relasjon til foreldrene under de første leveårene.

Psykiske problemer er en annen forklaring, for eksempel Asperger syndrom, anoreksi og dysmorfobi. En studie fra 2014 viste at 63 % av dem som ble diagnostisert som transkjønnede hadde minst en annen psykisk diagnose som medførte en feilaktig biologisk selvforståelse. Denne feilaktige selvforståelsen bør ikke bekreftes, men korrigeres ved terapi. Anoreksi medfører at man feilaktig ser seg selv som overvektig, og dysmorfobi at man oppfatter sitt utseende som defekt eller stygt. Men man fettsuger jo ikke en anorektiker og amputerer ikke en som lider av dysmorfobi. I stedet hjelper man dem med deres psykiske problem.

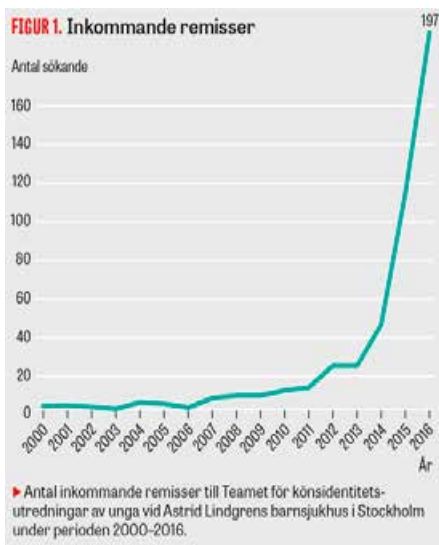
En operasjon kan ikke gjøres ugjort. Men også hormonbehandling

får følger som ikke går tilbake. Når barn først behandles med hormoner for å stanse puberteten og deretter med kjønnshormoner som skaper en utvikling lignende det motsatte kjønn, blir de sterile på livstid. Fettvev, muskler og ansikt som får dem til å ligne på det motsatte kjønn, forsvinner ikke.

Hormonbehandling medfører økt risiko for hjerte- og karsykdommer, diabetes og trolig også kreft. Operasjon får noen til å føle seg bedre, men det er stor risiko for fysisk og psykisk sykdom. Det er vanlig med angst, depresjon og økt selvmordsfrekvens.

I vår tid og kultur forsøker mange å leve i strid med sitt biologiske kjønn. I møtet med disse må vi som kristne kalle til omvendelse og vitne for dem om Guds kjærlighet og nåde mot alle syndere og om Jesu blod som renser fra all synd (1 Joh 1,7).

På et grunnleggende plan skiller de transkjønnede seg ikke fra andre mennesker. De er skapt i Guds bilde, de er høyt elsket av Gud, de har syndet mot Gud og kjenner på syndig lyst i sitt indre, de får full tilgivelse for all synd og en ny start på nådens grunn ved troen på Jesus. Og i sitt nye liv blir de styrket av nåden i Kristus Jesus til å si nei til og trosse sine syndige lyster.

Illustrasjon fra svenske Läkartidningen nr 9-10/2017 som viser en bratt oppgang for henvisninger til kjønnsutredninger av unge.

«For ungdommer er støtte fra foreldrene spesielt viktig, og derfor er det av stor betydning at man omsorgsfullt tar seg av hele familien.» (Läkartidningen nr 9-10/2017)

«Aldri tidligere har barns og tenårings usikkerhet omkring kjønnsidentitet vært så stor. Pridedefestivaler bidrar til å øke denne usikkerheten og forlenger den allerede lange køen som venter på å forandre underlivet. I denne forvirringen er det bedre å søke hjelp hos psykiatere og psykologer enn hos kirurger.» (JanÅke Karlsson i Kyrka och Folk 33/34 2019)

Transseksuelle (detrans-) kvinner vekker debatt

I Svensk TVs *Uppdrag granskning* den 2. april 2019 ("The Transtrain") sto det fram en finsk kvinne, kalt Sametti, som hadde følt seg som en mann og latt seg kjønnsoperere og hormonbehandle, noe som for alltid fjernet hennes kvinnelige kjennetegn. Hun har senere angret dette og igjen registrert seg som kvinne. Nå har hun startet en blogg, kalt *Mustaorkidea* (Den svarte orkidéen), der hun presenterer seg som konservativ, tradisjonalist, nasjonalt sinnet, transseksuell og ikke-hetero. På bloggen sin forteller hun at SVT hadde spurt henne fordi de ikke hadde funnet noen *detrans-personer* i Sverige som ville stille opp. De anser det som alt for risikabelt, ettersom trans-aktivistene truer dem. Sametti har lagt ut Youtube-videoer der hun åpenhertig og gråtende forteller om de forskjellige tingene hun har gått gjennom og hvor bittert hun angrer på det. Man kan google navnet hennes eller "detrans" og finne bl.a. en Twitter-gruppe, *Detrans Voices*. En svensk blogg der en detrans-person snakker ut heter *EnAnnanTypAvKvinna*. (Se også linker via internettadressen i spalten til høyre.)

LHBT skaper utfordringer i idrettsverdenen

I juli 2019 vant en transkvinne to gullmedaljer og en sølvmedalje i Pacific Games i vektløfting, klassen over 87 kg for kvinner. Denne Laurel Hubbard er fysisk sett en mann. I 2018 deltok to biologiske menn i 100 og 200 meter løpskonkurransene for kvinner ved et høyskolestevne i USA og vant gull og sølv. LHBT-foreninger krever at menn som føler seg som kvinner skal ha rett til å delta i kvinneidrett. Ofte er det de som vinner.

Den unge kristne fotballspilleren Jaelene Hinkle er en av USAs aller beste venstrebacker. I juni 2017, da landslaget skulle reise og spille kamper mot Norge og Sverige og alle skulle ha regnbuefarger på spillerdrakten i anledning «pride», takket hun nei til å være med. For hun innså at dette ville bli i strid med hennes kristne tro. I tre dager ba hun til Gud om hjelp til å gjøre det rette. Selv om hun etterpå fikk mye kritikk, ble møtt av regnbueflagg og kalt homofob, har Hinkle fortsatt å spille like bra på klubblaget sitt, North Carolina Courage. Men hun fikk ikke være med i sommerens fotball-VM i Frankrike, der USAs landslag vant.

«Helsevesenets villighet til å hormonbehandle og operere unge kvinner som vil bli menn, er 'en av de største skandalene i den medisinske historien'. Det mener professor Christopher Gillberg, som forrige uke talte i riksdagen om den eksplosjonsartede økningen i antall ungdommer som vil bytte kjønn. Antallet barn og unge – først og fremst unge jenter – som søker hjelp fordi de kjenner seg som det motsatte kjønn, har hatt en eksplosjonsartet økning de siste årene. For eksempel økte antall pasienter hos kjønnsdysfori-teamet på Akademiska sjukhuset i Uppsala med 80 prosent i fjor. – "Det som mest av alt opprører oss er at Socialstyrelsens råd om behandling av kjønnsdysfori mangler vitenskapelig grunnlag, sa Christopher Gillberg i riksdagen." (Eva Janzon i *Världen idag* 24/5 2019)

Trykte kilder

Kampen om kønnet, Mikkel Vigilius. Nyt Livs Forlag og Lohses Forlag (dansk), 141 s.

Det stora könsexperimentet: så uppnår vi riktig jämställdhet, David Eberhard. Bladh by Bladh 2018, 247 s.

Könet sitter i hjärnan, Annica Dahlström, Corpus-Gullers 2007, 156 s.

Den nya gnosticismen, Olof Edsinger. Artikkel i *Världen idag* 2018-09-24.

Genusförskola: Vi slängde alla böcker om Emil och Pippi, Sara Andersson. Artikkel i *Världen i dag* 2018-09-05.

Könsbytena på barn är ett stort experiment, Christoffer Gillberg m fl. Artikkel i *Svenska Dagbladet* 2019-03-13.

Oklart kön: Det handlar om väldigt utsatta personer, Jill Jönsson. Artikkel i *Medicinsk Vetenskap* nr 1 2014.

Kraftig ökning av könsdysfori bland barn och unga, *Läkartidningen* 9–10/2017.

Tiodubbling av patienter som vill byta kön, Elin Sandow. Artikkel i *Uppsala Nya Tidning* 2018-04-13.

Utredningsköer för könsdysfori allt längre, Notis TT/ *Svenska Dagbladet* 2018-08-29.

Digitale kilder

<http://www.luthersk-kirke.no/den-kjonnsoytrale-bolgen/>

Ingen «pride» ved korsets fot

© DEPOSITPHOTOS

Sosiale medier er for tiden fulle av regnbuesymbol og artikler om LHBT-mennesker og -markeringer. Bedrifter hopper på toget for å selge mer elektronikk, øl, klær, bøker, musikk osv. Juni er blitt «pride-måneden». Det innebærer også at kristne verdier og kristen undervisning blir hånet, avvist eller hysjet ned.

Apostelen Paulus advarer de kristne i Filippi: «Som jeg ofte har sagt og nå gjentar med tårer: Mange lever som fiender av Kristi kors. Fortapelse er deres mål og magen deres gud, skam gjør de til ære, og de søker bare det jordiske» (Fil 3,18-19). Å delta i markeringer som promoterer en syndig livsstil, er ikke bare å krenke tro og moral, men å krenke Gud selv. Man bryter det første budet (Du skal ikke ha andre guder enn meg) når man setter sine egne tanker over Guds ord.

Etter som samfunnets moralske forfall fortsetter, kan det føles stadig vanskeligere for oss kristne å forsvare Guds hensikter med sex og ekteskap. At man utlyser en måned lang feiring av synd, kan medføre at det føles vanskeligere å undervise og snakke om kristne verdier. Men for oss som kristne er det ikke noe alternativ å bare tie stille og godta umoralen som hylles som den nye normen.

Mange av oss kjenner mennesker som er fanget i en av disse livsstilene som nå feires. Det kan være livslange venner eller slektninger. Og det kan føles vanskelig å stå opp for sannheten når en venn eller slektning

innbyr oss til en Pride-konsert eller et samkjønnet bryllup. Vi vil ikke krenke dem. Vi vil ikke splitte familien eller miste en venn. Men noe mye viktigere står på spill: Det evige livet – ditt og deres.

Å gi etter for sosialt press og delta i synd, er å fornekte vår frelser. Jesus sa: «Jeg sier dere: Hver den som bekjenner meg for menneskene, skal også Menneskesønnen bekjenne for Guds engler. Men den som fornekte meg for menneskene, han skal også bli fornekta for Guds engler» (Luk 12,8-9). Det er ikke noe alternativ for oss som kristne å fornekte Gud og hans ord. Isteden skal vi stå opp for Guds ord, koste hva det koste vil.

Samtidig blir vi påminnet om å «tale sannheten i kjærlighet» (Ef 4,15). Å stå opp for sannheten i disse sakene, betyr ikke at vi slutter å elske andre mennesker. Tvert imot. Vi taler sannheten av kjærlighet til deres evige sjeler. Vennen din eller slektningen din trenger å vite sannheten i Guds lov. De trenger å vite at Gud fordømmer LHBT-livsstiler. Men de trenger også å vite at din frelser også er deres frelser.

Jesus døde for alle menneskers synder. Tilgivelsen som han tilbyr, er for alle. Når Den hellige ånd beveger hjertene våre ved sitt ord, så vi angrer syndene våre og tror på Jesus, leder han oss også til å vende oss bort fra synden. Det betyr ikke at livene våre plutselig blir lette. Vi blir ikke plutselig syndfrie. Langt ifra. Inspirert av Den hellige ånd skriver apostelen Paulus: «Jeg vet at i meg, det vil si

i mitt kjøtt, bor det ikke noe godt. Viljen har jeg, men å fullføre det gode makter jeg ikke. Det gode som jeg vil, gjør jeg ikke, men det onde som jeg ikke vil, det gjør jeg» (Rom 7,18-19). Alle kristnes liv innebærer en vedvarende kamp mot det syndige begjæret de har i seg.

Men Gud gir oss kraft til å seire over synden. Jesus tok syndene våre på seg og bar dem opp på korset. Det er vår kraft og vår eneste stolthet. Det finnes ingen «pride», stolthet over synden, ved korsets fot. Tvert imot. Vår eneste stolthet er at Guds Sønn sonde våre synder ved sin død på korset. Han døde for all din svakhet i kampen mot synden og for lysten til å gi etter for verdens press. Han døde for all din tvil på Guds ord og hva det lærer oss. Han døde for alle dine syndige seksuelle begjær og fristelsen til å forkaste Guds klare undervisning. Ved korset ser vi frelsens store kjærlighet til oss. På korset betalte Guds Sønn for vår synd og skyld.

Mens vi fortsetter å se den massive markedsføringen av regnbuefargede brusbokser og klær og de mange regnbuefargede profilbildene i sosiale medier, skal vi huske at denne typen stolthet ikke er en følelse som skal feires. Stolthet over å bryte Guds bud kan bare føre til fordømmelse. Isteden skal vi komme til Gud i ydmykhet og angre våre synder, men også ta imot tilgivelsen som Jesus vant for oss alle.

Av pastor Paul Fries, Evangelical Lutheran Synod, Minnesota

Hva er et menneske?

Foredrag av Seth Erlandsson i Västerås Bibelforum 1997, forkortet og bearbejdet.

Mange av svarene på spørsmålet ”Hva er et menneske?” er svært gamle. Flere tørkes støv av og får stor spredning nå i vår tid. Det gjelder særlig svar som har sine røtter i Øst-Asia. Mennesket anses å ha en guddommelig gnist i sitt indre som det gjelder å ta vare på, utvikle og la seg forvandles av. Hvordan da? Ved å gå inn i seg selv, ”virkeliggjøre seg selv”. Da kan man finne det guddommelige, en del av verdensånden, og oppnå balanse, en harmonisk ro.

En annen variant er å komme i samklang med naturen eller Moder Jord. Den tanken samordnes ofte med evolusjonismens syn at alt levende hører sammen, at alt liv er utviklet, spredt og mangfoldiggjort fra en eneste urcelle. Mennesket er bare en videreutviklet livsform, i grunnen ikke vesensforskjellig fra andre arter. Mennesket er et dyr, men et utviklet dyr som er blitt foredlet i løpet av svært lang tid. Derfor er det like alvorlig å slakte og spise dyr som å slakte et menneske.

Hva sier så Bibelen?

Ifølge Bibelen er mennesket *en unik og spesiell skapning*, ikke en del av dyreriket. Alle mennesker tilhører samme slekt, har samme foreldre. Dyrene, som Gud også har skapt, er derimot fra begynnelsen av skapt i ulike grupper eller slag, f.eks. kat-

tedyr og hunder. Gud har gitt de ulike gruppene et veldig potensial, en veldig gensammensetning, slik at store variasjoner kan dannes *innenfor* de ulike hovedkategoriene. Alle kattedyr er en kategori for seg og adskilt fra hundene. Det kan alle lett konstatere.

Videre er mennesket *kropp og sjel*. Det har en kroppslig, materiell side. Kroppen er materiell, ”av jord”. ”Av jord er du, og til jord skal du bli” (1 Mos 3,19). Som kroppslig og sjeelig skapning er mennesket ”underfullt laget” (se Sal 139,14–16).

Sjelen er et udødelig, levende, åndelig vesen, som vi ikke kan forstå hvordan er komponert. Man kan ikke ta på den. Om noen vil snitte opp et menneske, kommer de ikke til å finne sjelen. Likevel vet alle at den fins. Det fins en helt bestemt personlighet, et helt bestemt *jeg* i hvert menneske. Sjelen opptar ingen plass, men gir liv til hele kroppen. Når sjelen skilles fra kroppen inntretr den kroppslige døden. Den døde kroppen vet ingenting, føler ingenting og vil ingenting.

Selv om sjelen er fantastisk, er den ifølge Bibelen ikke en del av Gud. Sjelen er skapt, slik som kroppen. Gud er derimot uskapt og evig. Sjelen er fornuftig. Sjelen kan innhente kunnskap. Sjelen kan tenke og resonnerer, følge og ville.

Mennesket er *et moralsk vesen*. Det har en viss kunnskap om godt og ondt, om Gud og om hans vilje også etter syndefallet. Ifølge Bibelen hadde mennesket en opprinnelig, syndfri tilstand som gikk tapt ved syndefallet. Fra begynnelsen av var menneskene skapt fullkomment gode på alle måter. Da Gud hadde fullført sin skapergjerning med kronen på verket, menneskene, ”så Gud på alt det han hadde gjort, og se, det var svært godt!” (1 Mos 1,31). Hele skaperverket var helt fantastisk.

Mennesket var ikke en liten begynnelse som trengte en gradvis foredling for å nå større høyder. Alt var allerede perfekt. Adam og Eva hadde ingen defekte organer, ingen spor etter sykdom eller død. Sjelens rasjonelle krefter var perfekte, helt friske i sine kropp. Og menneskets åndelige relasjon til Skaperen var fullkommen. Mennesket hadde et salig, lykkelig fellesskap med Gud, det rådet full harmoni.

Guds bilde

Gud hadde skapt mennesket ”i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det, som mann og kvinne skapte han dem” (1 Mos 1,27). Det var ikke en fysisk avbildning, men mennesket hadde fått del i Guds hellighet og rettferdighet. Paulus forklarer hva

det innebærer: å være ”skapt i Guds bilde *til et liv i sann rettferd og hellighet*” (Ef 4,24) og ha rett kunnskap om ham, ha ”*lært ham å kjenne*” (Kol 3,10). Fra begynnelsen av fantes altså ingen synd, ingen ondskap. Men i denne fullkomne friheten inngikk også en prøvetilstand, dvs. at mennesket kunne synde eller la være å synde, stole på Gud eller mistro ham.

Syndefallet og separasjonen fra Gud

En katastrofe inntraff. Mennesket ble bedratt av en fallen engel i en slanges skikkelse til å mistro Guds gode omsorg og hensikter. Dermed mistet menneskene sin rettferdighet og hellighet og den rette kunnskapen om Gud. Ifølge Bibelen er all elendighet i verden en følge av dette: sykdom og nød, fiendskap og krig. Alle mennesker har arvet syndige begjær og mistet den opprinnelige helligheten. De forsøker nå med ulike metoder å vinne tilbake den tapte helligheten og den opprinnelige harmonien, men de er blinde for at dette er umulig for syndere. De kan ikke frelse seg selv. De må bli frelst av en syndfri stedfortreder, og løftet om denne frelseren gis allerede til de første menneskene (1 Mos 3,15).

På grunn av synden er mennesket ”åndelig dødt”. Død betyr separasjon: *Åndelig død* betyr separasjon fra Gud og fra rett kunnskap om ham. *Kroppslig død* betyr separasjon mellom kropp og sjel. *Evig død* betyr evig separasjon fra Gud, med både kropp og sjel.

Så lenge mennesket er åndelig dødt er man blind for Guds godhet. Man er fremmed for den stedfortredende forsoningen ved Kristus, at han har lidd straffen for all synd og oppfylt alle Guds krav i stedet for oss. Når mennesket er blind for dette glade budskapet ser man bare Guds krav om hellighet, og dette er noe som skremmer. Som moralsk vesen er mennesket redd for Gud. Er gjerningene mine tilstrekkelige?

Man plages av uvisshetens uro. Derfor forsøker mennesket å komme seg vekk fra Gud, glemme ham eller håpe at han ikke finnes og at det ikke kommer noen regnskapsdag.

Nikodemus, en av jødernes råds herrer, forsøkte å bli god nok til å kunne bli frikjent av Gud på dommens dag. Da han i hemmelighet kom til Jesus en natt for å få veiledning, sa Jesus til ham: Det som er født av kjøtt, er kjøtt, men det som er født av Ånden, er ånd. *Dere må bli født på ny!* Nikodemus skjønner ingenting. Hvordan skal det gå til? Skal jeg kripe inn i min mors liv igjen? Det går jo ikke. Han forstår ennå ikke at hvor mye han enn kjemper for å bli god nok, lykkes han aldri med det. *Det går ikke an å fortjene himmelriket!* Men ”Gud sendte ikke sin Sønn til verden for å dømme verden, men for at verden skulle bli frelst ved ham. Den som tror på ham, blir ikke dømt. Den som ikke tror, er allerede dømt fordi han ikke har trodd på Guds enbårne Sønns navn” (Joh 3,17–18). ”Den som hører mitt ord og tror på ham som har sendt meg, *har evig liv og kommer ikke for dommen, men er gått over fra døden til livet*” (Joh 5,24).

Prøvelse eller straff?

Hvordan kan Gud tillate at mennesker utsettes for grusomheter, store ulykker eller langvarige plagsomme lidelser? Finnes han virkelig? Hvor er hans godhet, omsorg og hjelp? En del tror at de som må lide mye er større syndere enn andre. Det er en misforståelse (se Luk 13,1–5). For en kristen er ulykker, lidelse eller sykdom ikke en straff for en viss synd. Straffen for alle våre synder har Kristus allerede tatt på seg og lidd.

Lidelsen hjelper oss å huske at vi ikke har noe blivende sted her i verden. Våre dager er talte (Sal 90,12). Om den som har satset på jordisk rikdom skriver Salomo: ”For som han kom fra mors liv, slik skal han vende tilbake, like naken som han kom. Ingen ting har han igjen

for sitt arbeid, ingen ting han kan ta med når han går” (Fork 5,14). Alt jordisk er forgjengelig.

Likevel er framtiden vår lys, for den troende har fått borgerrett i himmelen. Denne borgerretten er en ufortjent gave. Den har ikke sin grunn i vår styrke. For at vi skal rose oss av Herren og ikke av oss selv, hjelper lidelsen vår oss til å sette vår lit til HERREN, ikke til vår egen styrke. Jambør ordene til menigheten i Smyrna: ”Jeg vet om de trengsler du må lide, og hvor fattig du er – men du er rik!” (Åp 2,9). Og til Filadelfia: ”Du har liten kraft, og du har holdt fast ved mitt ord og ikke fornektet mitt navn” (Åp 3,8). Når tvilen kommer smygende og vi begynner å bli usikre på den himmelske borgerretten vår, blir vi ved vår egen svakhet minnet om at frelsen helt og fullt har sin grunn i Guds gjerning ved Jesus Kristus. Derfor kan Jakob skrive: ”Se det bare som en glede, søsken, når dere møter alle slags prøvelser. For dere vet at når troen blir prøvet, skaper det utholdenhet” (Jak 1,2–3).

Befrielse fra forgjengligheten ved ”Guds bilde”

Mange viser stor omsorg for sitt menneskelige ytre, men glemmer sjelen. ”Hva vil det gagne et menneske om det vinner hele verden, men taper sin sjel? Eller hva skal et menneske gi som vederlag for sin sjel?” (Matt 16,26). *Å kjøpe fri et menneskes sjel er kostbart*, det må en oppgi for alltid. Kunne han vel leve evig og aldri se graven? (Sal 49,9–10). Bare Guds Sønn kan gjøre dette. Han har ved sin lidelse og sin død og sitt syndfrie liv betalt og gjort opp for alle menneskers synd og skyld. Gjennom dåpen og evangeliets budskap tilregner han oss seg selv og dermed *den rettferdigheten og helligheten som vi mistet ved syndefallet*, for han er ”*bildet av Guds vesen*” (Hebr 1,3).

Om å underordne seg

Fra et foredrag av Tor Jakob Welde ved KELK-møtet i Durrës, Albania, mai 2019

På gresk har verbet som er oversatt «underordne seg» (*hypotasso*) en mer nøytral tone enn på norsk, hvor «underordning» ofte gir negative assosiasjoner. Dette ordet sier egentlig ikke noe om mindre eller lavere verdi.

Kvelden før Jesus skulle dø, ga han en god illustrasjon på underordning og tjeneste da han reiste seg fra måltidet, tok av seg kappen, bandt et linklede rundt livet, helte vann i et fat og begynte å vaske disiplenes føtter. Etterpå sa han: «Forstår dere hva jeg har gjort for dere? Dere kaller meg mester og herre, og dere gjør det med rette, for jeg er det. Når jeg som er herren og mesteren, har vasket deres føtter, da skylder også dere å vaske hverandres føtter. Jeg har gitt dere et forbilde: Slik jeg har gjort mot dere, skal også dere gjøre» (Joh 13,4-15).

Blant Kristi etterfølgere er altså underordning noe som gjelder alle. Dette er den rette kristne holdningen. Paulus oppfordrer de troende i Efesos til å bli fylt av Ånden, syng salmer og spille av hjertet for Herren, alltid takke Gud, og så: «*Vær hverandre underordnet i ærefrykt for Kristus!*» (Ef 5,21). Dette skal være et vakkert kjennetegn på de kristne, både menn og kvinner, at de underordner seg, viser uselvvisk kjærlighet, er ydmyke og setter de andre høyere enn seg selv. «La samme sinnelag være i dere som også var i Kristus Jesus! Han var i Guds skikkelse og så det ikke som et rov å være Gud lik, men ga avkall på sitt eget, tok på seg tjenerskikkelse og ble mennesker lik. Da han sto fram som menneske, fornedret han seg selv og ble lydlig til døden, ja, døden på korset» (Fil 2,3-8).

Denne ultimate, uselviske kjærligheten fra Kristus til kirken, gjør at de troende gjerne og villig underordner seg under ham. De tror hans ord, og

han inspirerer dem og gir dem kraften til å underordne seg hverandre. Av takknemlighet til ham vil de gjerne gjøre alt han ber dem om, for de vet at dette er rett, godt og hellig. Med denne bakgrunnen er det at Paulus så skriver spesielt til hustruer: «Dere kvinner, underordne dere ektemennene deres som under Herren selv. For mannen er kvinnens hode, slik Kristus er kirkens hode; han er frelser for sin kropp. Som kirken underordner seg Kristus, skal kvinnene underordne seg sine menn i alt» (Ef 5,22-25). (Og så, like etter, får mennene sin egen befaling, om å vise konene sine selvopprende kjærlighet, slik Kristus elsket kirken og ga seg selv for den.) Det er viktig å merke seg at Bibelen aldri sier til ektemenn: «*tvung* konene deres til underordne seg og adlyde!» Kvinnens underordning er ikke av tvang. «Å *underordne* seg betyr at hun villig føyer seg for mannen ut fra en posisjon der hun selv er trygg og sterk, på grunn av sikkerheten hun har i Kristus. En slik underordning er ikke ekte i bibelsk forstand med mindre den er frivillig.»¹

Vi kan merke oss at i Efeserbrevet bruker Paulus ulike ord for barns og tjeneres/slavers «lydighet» og konenes «underordning». Det heter: «Dere barn, *vær lydige* mot foreldrene deres i Herren» (Ef 6,1), og «dere slaver, *vær lydige* mot deres jordiske herrer som mot Kristus selv» (Ef 6,5). Mens til hustruene står det like før: «Dere kvinner, *underordne* dere ektemennene deres som under Herren selv» (Ef 5,22). De ulike valgene av ord er trolig gjort bevisst, for å indikere at her er det ulike relasjoner: «Barn og slaver er ikke partnere til sine foreldre

eller herrer. Hustruer er partnere til sine ektemenn. En kones underordning under sin mann ligner mer på Kristi underordning under Gud Faderen enn på et barns lydighet mot sine foreldre.»² Kristus er jo likestilt og ett med Faderen, men han underordnet seg likevel Faderens vilje og gikk veien til korset for å bli vår frelser. (Tenk så viktig og essensiell rolle underordning har i kristendommen; ved den var det frelsen vår ble vunnet.)

Et ekteskap handler om å være partnere, om samarbeid. Litt som på et fotballag, i verdensmesterskapet; landslagsspillerne er så glade for å ha kvalifisert seg og føler seg privilegerte som får representere hjemlandet sitt. Målvakten, forsvarsspillerne, midtbane- og angrepsspillerne er likeverdige og helt avhengige av hverandre; de utfyller og supplerer hverandre, hver med sine egne, spesielle evner. Godt samarbeid betyr alt! Samtidig er det bra å ha en av spillerne i rollen som «kaptein», som kan fungere som en leder der ute på banen. Men bare en. For hvis to spillere samtidig begynner å oppføre seg som kaptein og gjør stikk motsatte avgjørelser midt i en kamp, vil dette være svært uheldig for laget. På samme måte er ekteskapet teamwork, samarbeid. Dette teamet trenger et kjærlig «hode» til å gjøre tjeneste som leder. At «hjelperen» underordner seg betyr ikke at hun har lavere verdi eller er mindre flink enn mannen. Det betyr bare en forskjell med hensyn til rollen eller ansvaret for lederskap. Som kjent trengs det også to for å danse tango, men én må lede.

¹ Mark A. Paustian, *More Prepared to Answer*, Northwestern Publishing House, 2004, s. 139.

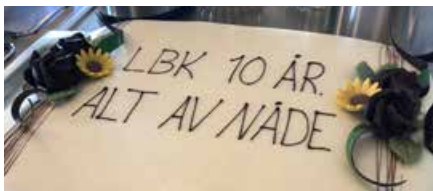
² John F. Brug, *A Bible Study on Man and Woman in God's World. Student's manual*. Northwestern Publishing House, 1992, s. 49

Kirkemøte i vakre Ryfylke

26-28. juli ble LBKs sjette kirke- møte arrangert i varmt sommervær og flotte omgivelser på Utsyn Misjons-senter, Finnøy. Temaet var «De siste tider», som ble belyst i flere foredrag, prekener og andakter.

Vår spesielle gjest denne gang var Wisconsin-synodens kontak- mann for Skandinavia, pastor Keith Wessel, til daglig professor ved Dr. Martin Luther College i New Ulm, Minnesota.

Pastor Egil Edvardsen innledet fredag ettermiddag med et foredrag om «Profetienes oppfyllelse i de siste tider». Deretter var det profes- sor Wessels tur, med et foredrag om «Tusenårsriket». Samtidig fikk også barna bibelundervisning, av Nina Edvardsen og Turid Welde. Dagen ble avsluttet med en kveldsgudstje- neste ledet av teologistudent Bjarte Edvardsen, til daglig bosatt i Sverige. Lørdagens program begynte

med en morgenandakt ved pastor David Edvardsen. Deretter var tid for kirkemøteforhandlingene med presentasjon av årsmelding, valg av representanter til styre og stell, godkjenning av regnskap og budsjett, valg av nytt ytre misjons- prosjekt m.m. I år er det ti år siden norske LBK ble organisert som eget, selvstendig kirkesamfunn, etter ca. tretti år i lag med svenske Lutherska Bekännelsekyrkan. Dette ble som seg hør og bør markert med en god marsipan-kake.

Lørdag ettermiddag var det deilig å kjøle seg ned i badebassenget ute. Vi fikk også lytte til to foredrag, et av David Edvardsen om «Israel og

endetiden» og et salmeforedrag av Tor Jakob Welde om salmedikteren Paul Gerhards liv og verk. Pastor Welde ledet dessuten kveldssamlingen, som ble avsluttet med mektig solosang av Kristian Tungland til eget pianoakkompagnement. Til slutt lørdag kveld var det grillfest med lek, lått og løye i regi av Terje Todnem.

Høymessen på søndag ble inn- ledet med vakkert fiolinspill av Stine Lauw Skogedal. Egil Edvardsen var liturg, Kirsti Edvardsen ledsaget på piano, og Keith Wessel holdt en preken over Daniel 7,13-14 med tema «Gled deg over Kristi evige herskermakt!» Til slutt i gudstjenes- ten kunne vi lytte til firstemt kor- sang: «Takk at du tok mine byrder!»

Kjell Petter Bakken gjorde opptak av alle foredrag, prekener og andak- ter, som kan lyttes til via kirkens nettside, www.luthersk-kirke.no.

Pastor Egil Edvardsen og professor Keith Wessel.

Fra søndagens høymesse.

God mat på kirkemøtet.

Kjekt for de minste på lekeplassen.

Avkjøling i bassenget.

Fornøyde deltakere på kirkemøtet, søstre Olga Botnehagen og Nora Mæland.

NORGE P.P. PORTO BETALT

RETURADRESSE:

Bibel og Bekjennelse, Solåsveien 20, N-4330 Ålgård

Vi kan alle kjenne oss igjen

«Vet dere ikke at de som gjør urett, ikke skal arve Guds rike?

La dere ikke føre vill! Verken de som driver hor, de som dyrker avguder eller de som bryter ekteskapet, verken menn som ligger med menn eller som lar seg ligge med, verken tyver, grådige, drukkenbolter, spottere eller ransmenn skal arve Guds rike. Slik var noen av dere før. Men nå er dere vasket rene, dere er gjort hellige, dere er gjort rettferdige i Herren Jesu Kristi navn og ved vår Guds Ånd.» (1 Kor 6,9-11).

En ung mann satt i kirken som gjest for første gang. Pastoren leste disse ordene av Paulus og ba deretter dem som hadde gjort slike synder tidligere i livet, om å reise seg. Først var det ingen som gjorde det. Men etter litt tvil reiste nesten alle seg. Den unge mannen tenkte: «Disse menneskene er nøyaktig som jeg.»

En annen ung mann sto i kirken som gjestetaler. Han fortalte sin historie om syndig opprør og uforsonlig gudsfølgelse, om sin anger og frelse, og om sin daglige kamp mot synden. Da var det en som spurte hvordan han betraktet seg selv. «Jeg er et gjenløst Guds barn,» svarte han.

Det er ikke annerledes for oss. Vi kan alle peke på en synd i listen hos Paulus, synd som vil ha makt over oss. Vi kan alle si: «Det var jeg.» Kanskje holdt vi på med den synden en gang i tiden, men vi identifiserer oss ikke med den lenger. Vi ser den synden i bakspeilet. Den er kanskje nærmere enn vi ønsker, men gjennom Guds nåde og et liv i daglig anger ligger den bak oss.

For vi er blitt renset. Visse vaskemidler påstås å fjerne 99,9 prosent av flekkene. Men i dåpen renser Kristus oss 100 prosent fra våre synder.

Vi ble erklært hellige. Som et barn i mammas mage omsluttet vi av Guds beskyttende nåde. Han skiller oss fra alt som ser ut til å diskvalifisere oss fra å arve evig liv.

Vi er rettferdiggjort. De ødeleggende bevisene på alle feil som vi har gjort, fins omkring oss. Likevel ser Gud forbi vår synd for Jesu skyld. Han fokuserer på sin Sønnns syndfrie liv og offerdød på korset og erklærer oss ikke skyldig.

Du er ikke din synd. Du er et gjenløst Guds barn, arving til evig liv.

Nådige Gud, takk for min nye identitet i Kristus. Hjelp meg hver dag å legge bak meg det forgangne og fortsette mot den lønn som du har kalt meg til. Amen.

(Fra Meditations)